

Anvisningar

För bidrag från anslagsposten
enskilda organisationer

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Mål och bärande principer.....	5
2.1 Målet med svenskt utvecklingssamarbete.....	5
2.2 Mål och strategier för verksamheten inom Sidas samarbete med civila samhällets organisationer	6
2.3 Bärande principer för samarbetet med civila samhällets organisationer.....	9
3. Samarbetet mellan svenska enskilda organisationer och Sida.....	10
3.1 Syftet med ramsystemet.....	10
3.2 Sidas ansvar och roll.....	11
3.3 Ramorganisationernas roll och ansvar.....	11
3.4 Övriga svenska enskilda organisationers roll och ansvar.....	12
3.5 Internationella samarbetspartners roll och ansvar.....	13
3.6 Lokal samarbetspartners roll och ansvar	13
4. Sidas krav och bedömningskriterier	14
4.1 Aktörerna och deras samarbete.....	14
4.2 Verksamheten	16
4.3 Stöd med särskild bedömning	19
4.4 Administration	23
4.5 Egeninsats	25
4.6 Budget och ekonomisk redovisning	25
Bilaga 1 Format för ansökningar.....	27
1 A Ramorganisations ansökan om bidrag för tre år	27
1 B Format för ansökan om ettårig överbryggnadsperiod	30
Bilaga 2 Format för rapporter	31
2 A Ramorganisationens slutrapport för treårsperiod	31
2 B Rapportering av mellanår under treårsavtal	33
2 C Rapportering av ettårig överbryggnadsperiod	34
Bilaga 3 Insatsdokumentation	35

Utgiven av Sida 2007

Avdelningen för samverkan med enskilda organisationer, humanitärt bistånd och konflikthantering

Tryckt av Edita Communication AB, 2007

Artikelnummer: SIDA35610sv

ISBN 91-586-2164-4

Denna publikation kan laddas hem/beställas från www.sida.se/publikationer

1. Inledning

Dessa anvisningar reglerar Sidas bidragsgivning inom ramen för anslagsposten Enskilda organisationer. Anvisningarna omfattar hela bidragsgivningen, inklusive informationsbidrag och utbytesverksamhet, som tidigare hade speciella anvisningar. De täcker också den kvarvarande bidragsgivningen till enskilda organisationer som avser verksamhet i Östeuropa, sedan 2007 enbart Ryssland.

Bidrag från denna anslagspost baseras på principen om egeninsats, det vill säga att den enskilda organisationen själv ska finansiera minst tio procent av den Sida-stödda verksamheten.

Sidas anvisningar för bidrag från anslagsposten Enskilda organisationer reglerar samarbetet mellan Sida och de organisationer med vilka man ingått speciella samarbetsavtal, så kallade ramavtal. Ramorganisationerna har sedan till ansvar att tillse att anvisningarna följs också i följande led i den verksamhet som finansieras med Sida-bidrag. Anvisningarna reglerar enbart den del av organisationens verksamhet som har bidrag ur EO-anslagsposten.

Förutom dessa anvisningar regleras Sidas samarbete med ramorganisationerna också av Sidas Allmänna villkor för bidrag till svenska enskilda organisationer, liksom av de avtal Sida ingår med organisationerna och eventuella specifika riktlinjer som utfärdas.

Anvisningarna är baserade på den svenska politiken för global utveckling och de mål, perspektiv och huvuddrag som anges för utvecklingssamarbetet. De utgår också ifrån regeringens årliga regleringsbrev och övriga instruktioner till Sida. Anvisningarna bygger även på centrala Sida-dokument som *"Perspectives on Poverty"*, *"Sida at Work"* och *"Sidas policy för det civila samhället"*.

I anvisningarnas kapitel två beskrivs de mål och bärande principer som finns formulerade av riksdag och regering, liksom av Sida. Kapitlet ger därmed information om den inriktning och de grundläggande värderingar som ska präglade den verksamhet som söker stöd från Sida.

I kapitel tre beskrivs formerna för samarbete mellan Sida och de enskilda organisationerna, liksom av den roll olika aktörer spelar. Syftet med kapitlet är att ge alla aktörer en gemensam bild av hur samarbetet ser ut.

I kapitel fyra sammanfattar Sida de krav och bedömningskriterier som gäller för alla organisationer som söker bidrag ur denna anslagspost. Detta kapitel är därför styrande för organisationernas verksamhet.

Utvecklingssamarbetet för det civila samhället omfattar två delar:

- stödet till civila samhället i samarbetsländerna
- enskilda organisationers kommunikation i Sverige

Med kommunikation i Sverige åsyftas det arbete där enskilda organisationer informerar och kommunicerar med svenska målgrupper (liksom inom den europeiska och multilaterala debattarenan) kring globala frågor och utvecklingssamarbetet, vilket kan få stöd via Sidas informationsbidrag. Stöd till kommunikationsarbete i utvecklingsländer utgör del av stödet till civila samhället i samarbetsländerna.

När Sida talar om program i dessa anvisningar åsyftas en sammanhängande del av organisationens verksamhet som styrs genom mål och vars resultat är möjliga att följa upp. Ett program består av ett antal delar, som kan kallas projekt eller insatser.

Dessa anvisningar revideras regelbundet. Sida informerar ramorganisationerna om varje revidering. Den aktuella versionen finns alltid på Sidas hemsida, www.sida.se.

2. Mål och bärande principer

2.1 Målet med svenskt utvecklingssamarbete

Sveriges riksdag har som del av den svenska politiken för global utveckling (PGU) fastställt följande övergripande mål för det svenska utvecklingssamarbetet:

"Att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor."

Detta mål ska stå i fokus och utgöra bedömningsgrund för allt utvecklingssamarbete som enskilda organisationer bedriver med Sida-stöd, liksom vara den centrala utgångspunkten vid resultatrapporering.

Sida definierar fattigdom som ett tillstånd där människor är berövade möjligheten att bestämma över sitt eget liv och sin framtid. Brist på makt, val och materiella resurser utgör fattigdomens kärna. Fattigdomen är dynamisk, flerdimensionell och kontextspecifik.

Allt utvecklingssamarbete ska också i enlighet med PGU präglas av ett rättighetsperspektiv och av de fattigas perspektiv. Det innebär att de enskilda organisationernas Sida-stödda utvecklingssamarbete ska ha dessa perspektiv som utgångspunkter. Rättighetsperspektivet har speciellt fokus på demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, den humanitära rätten och barnens rättigheter, och bygger på den gemensamma, globala grund som finns formulerad i FNs allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna liksom i de efterföljande konventionerna. De fattigas perspektiv innebär att främja fattiga människors möjlighet att uttrycka sina behov och intressen, liksom att dessa får fullt genomslag i utvecklingssamarbetet. Detta kräver ett deltagande från fattiga människor i alla utvecklingsprocesser.

Politiken för global utveckling fastslår att det finns åtta huvuddrag för utvecklingssamarbetet:

Grundläggande värden:

- Demokrati och god samhällsstyrning
- Respekt för mänskliga rättigheter
- Jämställdhet mellan kvinnor och män

Hållbar utveckling:

- Hållbart utnyttjande av naturresurserna och omsorg om miljön
- Ekonomisk tillväxt
- Social utveckling och trygghet

Övrigt:

- Konflikthantering
- Globala gemensamma nyttigheter

De åtta huvuddragen utgör inte delmål utan utgör viktiga komponenter i den helhetssyn som ska prägla utvecklingssamarbetet. Huvuddragen ska därför också utgöra utgångspunkter för de enskilda organisationernas Sida-stödda utvecklingssamarbete. En Sida-stödd verksamhet får aldrig motverka något av huvuddragen.

2.2 Mål och strategier för verksamheten inom Sidas samarbete med civila samhällets organisationer

Mål

I regeringens regleringsbrev till Sida anges att målet för anslagsposten *enskilda organisationer* är att i samarbetsländerna främja utvecklingen av ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle, där de mänskliga rättigheterna respekteras.

Sida definierar det civila samhället som:

”en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet där människor organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen”

Sidas policy för det civila samhället anger att dess utveckling har stor potential inom olika områden:

- genom fattiga människors egen organisering skapas förutsättningar för förbättrade levnadsvillkor
- det civila samhället utgör en central komponent i en fungerande demokrati, lokalt, nationellt, regionalt och globalt
- det civila samhället bidrar till att förebygga väpnade konflikter och bygga fred

Utvecklingen av det civila samhället ska bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Det betyder att de svenska enskilda organisationernas stöd till civila samhället i samarbetsländerna ska utgå ifrån fattiga människors behov. Därför måste stödet baseras på en tydlig fattigdomsanalys, fokusera på fattiga människors centrala problem och lösningar på dessa, samt ha fattiga människor som central målgrupp och subjekt, genom att prioritera insatser som bygger på deras egen organisering.

En viktig uppgift för de enskilda organisationerna är också att bedriva ett kommunikationsarbete i Sverige. Stödet i samarbetsländerna och kommunikationsarbetet i Sverige har olika målgrupper och arbetsformer, men bör ses som en sammanhängande helhet med syfte att bidra till ökad global rättvisa. Sida vill därför underlätta för organisationerna att hitta former som integrerar utvecklingsinsatser med kommunikationen i Sverige. En viktig del av denna handlar om att ge röst i den svenska debatten åt de människor och organisationer man möter i samarbetsländerna.

Regeringen har i regleringsbrev angett att målet för denna verksamhet är ett ökat intresse och engagemang för globala utvecklingsfrågor i Sverige.

Mot denna bakgrund finns två mål för Sidas samarbete med civila samhällets organisationer.

För stödet till civila samhället i samarbetsländerna är målet:

- *”Att främja utvecklingen av ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle som stärker fattiga människors möjligheter att förbättra sina levnadsvillkor.”*

För enskilda organisationers kommunikation i Sverige är målet:

- *”Att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling genom ett ökat intresse och engagemang för globala utvecklingsfrågor i Sverige.”*

Analysmodell

För stödet till civila samhället i samarbetsländerna

I arbetet med att stödja utvecklingen av det civila samhället har Sida identifierat fyra grundläggande former av stöd. De kan relatera till varandra i en sammanhållen analysmodell. Modellen bygger på en axel som rör sig mellan de två klassiska folkrörelserollerna som påverkansaktör/opinionsbildare (”röst”) respektive organisatör av viktiga samhällstjänster (”service”). ”Röst” bygger på att människor organiserar sig för att föra sin talan i intressefrågor, protestera mot orättvisor, försöka övertyga andra om sina idéer etc. Inom ramen för EO-anslaget vill Sida stödja ”röst” i meningen att fattiga människor får möjlighet att föra fram sina åsikter och bli lyssnade till. ”Service” bygger på att människor går samman för att organisera någon form av gemensam verksamhet av betydelse för dem själva eller andra (jordbrukskooperativ, folkbildning, kulturgrupp, idrottsförening, etc.). Inom EO-anslaget vill Sida stödja ”service” i meningen att fattiga människor själva eller i samarbete med andra organiserar verksamhet som tillgodoser grundläggande rättigheter/behov.

På modellens andra axel rör sig stödet från att stärka organisationerna i sig (”vara”) till att stödja den faktiska verksamheten de bedriver (”göra”). ”Vara” innebär att fokus ligger på att stärka samarbetsorganisationens kapacitet och därmed utveckla själva organisationen. ”Göra” innebär stöd till organisationens verksamhet, så länge den är inriktad på att stärka fattiga människors möjligheter att förändra sin livssituation.

De fyra stödformerna kan därför sammanfattas på följande sätt:

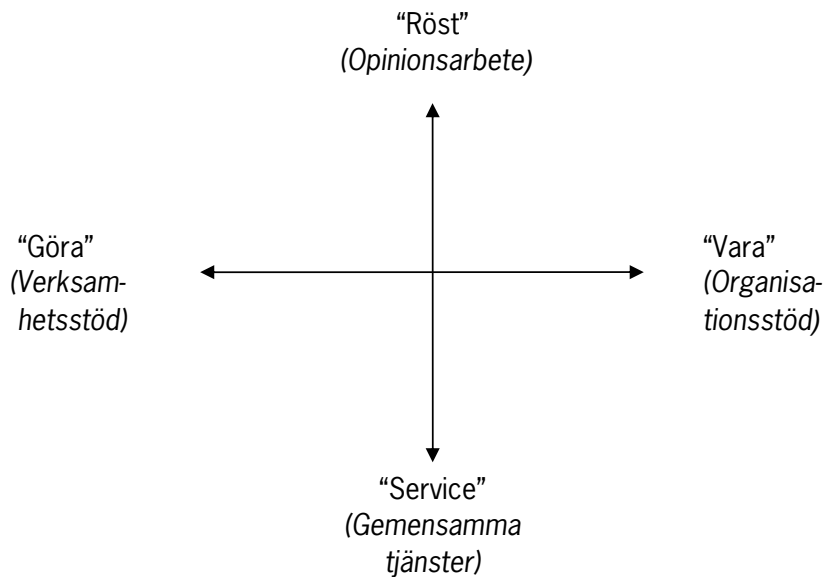
Organisationsstöd

- *”Stärka kapaciteten hos organisationer som bidrar till att fattiga och marginaliserade grupper kan göra sin röst hörd.”*
- *”Stärka kapaciteten hos organisationer vilka organiserar samhällstjänster som ökar fattiga människors möjlighet att förändra sin livssituation.”*

Verksamhetsstöd

- *”Stärka verksamheten hos organisationer som bidrar till att fattiga och marginaliserade grupper kan göra sin röst hörd”*
- *”Stärka verksamheten hos organisationer vilka organiserar samhällstjänster som ökar fattiga människors möjlighet att förändra sin livssituation”*

En organisations verksamhet eller ett specifikt program kan placeras in i följande koordinatsystem.

Sida ser stödet till verksamheten inom dessa fyra fält som sammanhängande och ömsesidigt förstärkande för att uppnå målet om utveckling av ett livskraftigt och demokratiskt civilt samhälle i samarbetsländerna. De enskilda organisationernas sammantagna verksamhet bör därför innehålla alla fyra stödformerna, men olika program och insatser kan ha olika tyngdpunkt bland dem. Sida ser idag denna modell som sitt eget analysinstrument för att identifiera olika delar av de enskilda organisationernas verksamhet. Avsikten är att vidareutveckla instrumentet för att göra det användbart som uppföljningsverktyg.

För kommunikationen i Sverige

Sida identifierar två huvudsakliga former för de svenska enskilda organisationernas kommunikationsarbete i Sverige:

- *Påverkans- och opinionsarbete kring aktuella frågor, med syfte att ge fattiga människor röst och att på olika sätt påverka nationella och internationella aktörer för att bidra till en rättvisare global utveckling.*
- *Långsiktigt arbete för kunskapsutveckling om globala utvecklingsfrågor hos svensk allmänhet och utvalda målgrupper inom denna, allt med syfte att stärka opinionsbildningen.*

Sida stöder båda dessa delar och anser att de är lika viktiga och ömsesidigt stärkande. För att kommunikationen ska få genomslag är det viktigt att de svenska organisationerna utvecklar sin kapacitet inom området. Sida stöder därför organisationernas kapacitetsutveckling inom detta område.

2.3 Bärande principer för samarbetet med civila samhällets organisationer

Utvecklingssamarbete mellan de svenska enskilda organisationerna och deras lokala partner i samarbetsländerna, liksom för deras kommunikationsarbete i Sverige utgår enligt Sidas uppfattning från följande bärande principer:

- civila samhällets organisationer är självständiga och styrs av sina egna mål och principer, men för att få ökat genomslag bör de söka samverkan inom utvecklingssamarbetet
- stödet till det civila samhället ska främja mångfald, respekt för särart och inkludering, och ges enbart till organisationer och verksamheter som främjar en demokratisk samhällsutveckling
- stödet till det civila samhället ska underlätta att globala och lokala perspektiv länkas samman
- samarbete mellan civila samhällets organisationer ska bygga på ömsesidighet, dialog och långsiktighet och baseras på den lokala samarbetspartnerns ägarskap och initiativ
- innehållet i organisationernas kommunikation ska vara saklig, väl underbyggd och förankrad i konkreta exempel, samt ge en nyanserad bild av utvecklingsländernas problem och möjligheter

Dessa mål, analysmodellen och bärande principer utgör sammantaget Sidas uppfattning om syftet med och den värdemässiga grunden för samarbetet mellan Sida och de enskilda organisationerna. Utifrån detta gör Sida sin bedömning av ramorganisationernas kapacitet och verksamhet.

3. Samarbetet mellan svenska enskilda organisationer och Sida

3.1 Syftet med ramsystemet

Sidas samarbete inom EO-anslagsposten utgår från övertygelsen om att stöd till civila samhällen som regel bäst sker genom ett samarbete mellan det civila samhällets egna organisationer. De svenska organisationerna har genom sin omfattande organisationskunskap, sitt långvariga utvecklingssamarbete samt erfarenhet av så väl påverkansarbete som långsiktig kunskapsutveckling kring globala utvecklingsfrågor, goda förutsättningar att bidra med erfarenheter och intresse för organisationerna i utvecklingsländerna. Genom samarbetet med människor och organisationer i utvecklingsländerna får de svenska organisationerna också nya kunskaper och erfarenheter som är till nytta för utvecklingen i Sverige.

Sidas stöd till svenska enskilda organisationer inom ramen för denna anslagspost bygger på principen om statligt bidrag inom givna ramar till verksamhet som sker på organisationernas eget initiativ och ansvar. Sida anger formerna för sitt stöd genom dessa anvisningar och Sidas Allmänna villkor. Det direkta samarbetet sker mellan Sida och de svenska enskilda organisationer med vilka man ingått långsiktiga samarbetsavtal, vilka benämns ramavtal. Genom de bidragsförmedlande ramavtalsorganisationerna har Sida dessutom ett indirekt samarbete med övriga svenska enskilda organisationer som erhåller statsbidrag för utvecklingssamarbete.¹

Ett övergripande syfte med ramsystemet är att etablera ett samarbete mellan Sida och svenska enskilda organisationer som omfattar så breda grupper som möjligt, där mångfald och olikheter har en stor betydelse, både i Sverige och bland de svenska organisationernas partner i utvecklingsländer. Med ramsystemet önskar Sida uppnå:

- ett utvecklingsarbete av hög kvalitet för att stödja det civila samhället i utvecklingsländer
- en bred kontaktyta med svenska organisationer och deras partners
- en god plattform för opinionsbildning i Sverige
- en strukturerad dialog om metod- och policyfrågor med svenska organisationer
- ett rationellt och effektivt sätt att hantera EO-anslagsposten

¹ Under en övergångsperiod kommer Sida också att fortsätta att ha ett direkt samarbete genom programavtal för informationsbidrag med några svenska enskilda organisationer som inte har ramavtal

Samarbetet sker inom en kedja av aktörer med olika roller och ansvar. Avtal som reglerar samarbetet ska ingås i varje led inom kedjan.

3.2 Sidas ansvar och roll

Sidas ansvar är att kvalitetssäkra ramorganisationernas kapacitet och verksamhet, samt att tillse att det finns goda förutsättningar för gemensamt lärande. Det sker genom tre roller i samarbetet med ramorganisationerna:

- som analytiker, för att bedöma och förstå mekanismer som främjar utvecklingen av det civila samhället och hur det bäst kan stödjas
- som dialogpartner för ramorganisationerna och deras partners, för att lyssna till erfarenheter från det civila samhället, för att bidra med Sidas egna erfarenheter och föra samman organisationer med liknande mål och arbetssätt för olika former av samverkan
- som finansiär genom att bedöma ramorganisationernas kapacitet och system, samt genom att bereda och följa upp bidrag till ramorganisationernas verksamhet

Sidas ansvar är att genom avtal om bidrag och genom utformningen av policy, villkor, anvisningar och andra riktlinjer tillse att EO-anslagsposten används på effektivast möjliga sätt för att främja utvecklingen av det civila samhället. Sida ansvarar även för att det finns en god rapportering av resultat från EO-anslagsposten till regeringen, allmänheten samt till ramorganisationerna och deras partners.

Sidas samarbete med ramorganisationerna bygger på långsiktighet. Ett ramavtal ingås i normalfallet för en period om 8–10 år. Avtal om Sidas finansiering av verksamhet ingås i normalfallet för en treårsperiod. Därefter följer en ettårig överbryggnadsfas med förlängd finansiering, samtidigt som ramorganisationen inkommer med en rapport av resultaten från den gångna perioden tillsammans med en ansökan om en kommande treårsperiod. Sida hanterar i en fördjupad beredning både rapport och ansökan inför beslut om ett nytt finansieringsavtal. Ramorganisationen inkommer under hela samarbetet med årliga finansiella rapporter enligt Sidas krav. Under varje fyraårscykel (3 + 1 år) genomförs på Sidas initiativ i normalfallet en uppföljning av tidigare systemrevisorer liksom en verksamhetsutvärdering. Sida gör en bedömning av organisationens behörighet som ramorganisation under minst varannan fyraårscykel.

Om speciella skäl föreligger kan Sida ingå ramsamarbete i kortare cykler än som här angivits.

3.3. Ramorganisationernas roll och ansvar

Generellt för ramorganisationerna

Sidas primära partners utgörs av de svenska enskilda organisationer med vilka man ingår ramavtal, ramorganisationerna.

Ramorganisationen ansvarar för att stödet från Sida till utveckling av det civila samhället i samarbetsländerna och kommunikationsarbetet i Sverige används i enlighet med Sida anvisningar och villkor. Ramorganisationen har att planera och följa upp, redovisa och analysera resultaten av sin verksamhet på ett sätt som gör det möjligt för Sida att bedöma dess kvalitet och använda det i ett organisationsöverskridande lärande. Ramorganisationen deltar också i en bredare dialog kring utvecklings-samarbetet, både i Sverige och i samarbetsländerna.

Ramorganisation med bidragsförmedling

Utöver de ovan angivna uppgifterna kan Sida ingå avtal med ramorganisation om att ha en bidragsförmedlande funktion. En sådan organisation har i uppdrag att inom ramen för sin egen identitet och dessa anvisningar kunna förmedla Sida-bidrag till medlems- eller andra organisationer inom sin krets. Denna funktion innebär ytterligare roller och ansvar.

Kvalitetssäkring: Den bidragsförmedlande ramorganisationens roll är att tillse att sökande organisationer och deras verksamhetsförslag bedöms och följs upp utifrån Sidas anvisningar och övriga riktlinjer, och att presentera detta för Sida i enlighet med vad som föreskrivs i anvisningarna.

Rådgivning: Den bidragsförmedlande ramorganisationen ska också arbeta med rådgivning till sökande organisationer, bland annat genom att tillse att de sökande organisationerna ges tillräcklig information om viktiga policies, principer och regler inom EO-stödet.

Kapacitetsutveckling: Den bidragsförmedlande ramorganisationen har ett ansvar för att stödja sökande organisationer i deras kapacitets- och kompetensutveckling kring alla delar av utvecklingssamarbetet. En viktig samarbetsresurs i detta är Sida Civil Society Center.

Kommunikation: Den bidragsförmedlande ramorganisationen har även till uppgift att fungera som kommunikationslänk mellan Sida och sökande organisationer. Organisationen ansvarar för att sökande organisationer har tillgång till central information från Sida, liksom att Sida har tillgång till central information om de sökande organisationernas utveckling och verksamhet. Den bidragsförmedlande ramorganisationen ska också möjliggöra en plattform för direkt dialog mellan Sida och sökande organisationer.

3.4 Övriga svenska enskilda organisationers roll och ansvar

Generellt

En svensk enskild organisation kan söka bidrag för samarbete i utvecklingsländer eller kommunikationsarbete i Sverige genom den bidragsförmedlande ramorganisation man är medlem i eller på annat sätt tillhör. Organisationer utan sådan tillhörighet kan söka bidrag hos Forum Syd. Den enskilda organisationen ansvarar inför den bidragsförmedlande ramorganisationen för att stödet från Sida till utveckling av det civila samhället i samarbetsländerna och kommunikationsarbetet i Sverige används i enlighet med Sidas anvisningar och villkor. Organisationen har att planera, genomföra, följa upp, redovisa och analysera resultaten av sin verksamhet på ett sätt som gör det möjligt för ramorganisationen att kontrollera verksamheten, liksom att till Sida förmedla centrala resultat och lärande.

Programavtalsorganisation

En ramorganisation kan efter godkännande av Sida ingå avtal om flerårigt stöd till svensk enskild organisation som har en bred verksamhet och god kapacitet, eller specifik kompetens, men av ett slag som dock ej motiverar ett direkt ramavtal med Sida. En svensk enskild organisation har möjlighet att ansöka hos ramorganisation om sådant programavtal. Vid beslut om bidragsgivningen anger Sida medelstilldelning till varje organisation med programavtal.

Sida samarbetar huvudsakligen indirekt med dessa organisationer genom den ansvariga ramorganisationen. Programavtalsorganisationerna utgör dock viktiga direkta dialogpartners med Sida vad gäller metod- och policyfrågor.

En organisation med programavtal ansvarar inför ramorganisationen för att stödet från Sida till utveckling av det civila samhället i samarbetsländerna och kommunikationsarbetet i Sverige används i enlighet med Sidas anvisningar och villkor. Organisationen har att planera, genomföra, följa upp, redovisa och analysera resultaten av sin verksamhet på ett sätt som gör det möjligt för ramorganisationen att kontrollera verksamheten, liksom att till Sida förmedla centrala resultat och lärande. En organisation med programavtal förväntas också delta i olika former av dialog kring utvecklingssamarbetet.

3.5 Internationella samarbetspartners roll och ansvar

Många svenska enskilda organisationer ingår i olika typer av internationella organisationer eller nätverk. Det finns många exempel på utvecklingssamarbete där den svenska organisationen stöder verksamhet inom ramen för ett sådant internationellt samarbete. Sida ser positivt på denna form av samarbete så länge den sker inom ramen för dessa anvisningar och är möjlig att följa upp på ett tydligt sätt.

Den internationella organisationen ansvarar inom ramen för ett svenskt EO-samarbete för att planera, genomföra, följa upp, redovisa och analysera resultaten av verksamheten i samarbete med sin lokala partner på ett sätt som gör det möjligt för den svenska organisationen att följa verksamheten, liksom att till Sida eller ramorganisation förmedla centrala resultat och lärande.

3.6 Lokal samarbetspartners roll och ansvar

Hörnstenen i det utvecklingssamarbete som får Sida-bidrag i enlighet med dessa anvisningar är att det finns en samarbetsorganisation, som är avtalspart i samarbetslandet. Utvecklingen av kapaciteten hos samarbetsorganisationen och de organisationer eller grupper den i sin tur samarbetar med, ska utgöra en del av insatsen.

Den lokala samarbetspartnern ingår avtal med svensk organisation eller via den internationella organisation denna samarbetar med om stöd till verksamhet som bidrar till utvecklingen av det civila samhället.

Den lokala samarbetspartnern är huvudansvarig för att verksamheten genomförs i enlighet med den gemensamma planeringen. Den ansvarar för att planera och följa upp, redovisa och analysera resultaten av sin verksamhet på ett sätt som gör det möjligt för den svenska/internationella samarbetspartnern att följa upp verksamheten, liksom att till ramorganisation eller Sida förmedla centrala resultat och lärande.

4. Sidas krav och bedömningskriterier

I detta kapitel anger Sida krav och bedömningskriterier som ska ligga till grund för samarbetet med ramorganisationerna. Syftet är att främja tydlighet och att fokusera på de väsentliga delarna av samarbetet. Efter som samarbetet mellan Sida och ramorganisationerna leder vidare i en lång kedja av aktörer är ambitionen att etablera ett system för planering och resultatuppföljning som inte bara tillgodoser Sidas, utan även övriga aktörers behov.

Med dessa krav och bedömningskriterier vill Sida uppnå följande:

- kunskap om verksamheten
- kontroll och möjlighet till uppföljning
- lärande

Principen för Sidas samarbete med ramorganisationerna är att Sidas styrning och dialog ligger dels på organisationens aktörsroll och dels på verksamhetens programnivå.

Med program avser Sida en sammanhängande del av organisationens verksamhet som styrs genom mål, formulerats i dialog med partner och vars resultat går att följa upp. Programmets avgränsning avgörs av den specifika verksamhetens egen logik. En naturlig avgränsning kan vara ett land, en region eller ett tematiskt område. Sida och ramorganisationen kommer överens om en för verksamheten adekvat programnivå. Verksamheten inom ett program kan ha olika grader av homogenitet, från en lösare samordning av olika insatser (som kan vara vanlig bland bidragsförmedlande ramorganisationer) till fast sammanhållna insatser med en mycket tydlig gemensam tematik. Programmet är den huvudsakliga nivån för samarbetet mellan Sida och ramorganisationen.

Insats/projektnivån utgör den konkreta avgränsade delnivån inom ett program. Även denna nivå kan avgränsas på olika sätt beroende på verksamhetens logik. Denna nivå hanteras i samarbetet mellan Sida och ramorganisationen enbart i form av systemkrav, stickprovsuppföljning och statistik.

4.1 Aktörerna och deras samarbete

Generella krav på ramorganisationen

För att kunna bli ramavtalspart med Sida krävs att organisationen är demokratiskt uppbyggd och arbetar utifrån demokratiska värderingar, liksom präglas av öppenhet mot intressenter och allmänhet. Det betyder

att en ramorganisation i normalfallet ska vara en ideell förening. Stiftelser kan också godkännas om de har en tydlig förankring i det demokratiska samhällslivet, liksom präglas av demokratiska värderingar och öppenhet mot intressenter och allmänhet, samt att det finns goda skäl till varför stiftelseformen valts. Stiftelsen ska ha stadgar som tillåter insyn, ha säte i Sverige och vara registrerad hos Länsstyrelsen, liksom ha en styrelse som utses för en viss mandattid.

Sida ingår i samarbetsavtal med ramorganisation efter bedömning utifrån följande nio ramkriterier (*se Kriterier för urval av ramorganisationer*):

- legitimitet
- kompetens i utvecklingsfrågor
- kompetens i lärande och metodutvecklingsfrågor
- kommunikationsförmåga i utvecklingssamarbetet
- kommunikationsförmåga i Sverige
- förmåga att mobilisera engagemang och resurser
- omfattning och bredd i verksamheten/specifik kompetens
- tillförlitligheten i system för styrning och kontroll
- erfarenheter av tidigare samarbete

Generella krav på svensk enskild organisation

Svenska enskilda organisationer som inte har ramavtal med Sida kan söka bidrag för projekt till stöd för civila samhället i samarbetsländerna eller kommunikationsarbete i Sverige genom en ramorganisation där man genom medlemskap eller på annat sätt har tillhörighet. Organisationer utan tillhörighet till någon ramorganisation kan söka bidrag genom Forum Syd.

Bedömning av verksamheten görs av ramorganisationen i enlighet med vad som anges i dessa anvisningar.

Den sökande organisationen måste ha:

1. En demokratisk uppbyggnad, aktiva medlemmar, en vald styrelse, stadgar och regelbunden mötesverksamhet
2. En ideell eller kooperativ målsättning, och arbeta för en samhällsutveckling på demokratisk grund
3. Bedrivit verksamhet i Sverige i minst två år samt dokumenterat detta i årsberättelser och bokslut
4. Säte i Sverige
5. Erfarenhet från utvecklingsarbete i samarbetsländer, eller informationsverksamhet i Sverige
6. Fullgjort sina skyldigheter, till exempel rapporterings- och redovisningsåtaganden, för tidigare erhållna Sida-bidrag
7. Får inte utgöra ett politiskt parti, om bidraget gäller kommunikationsarbete i Sverige.

Stiftelser kan erhålla bidrag om kriterierna 2–7 ovan uppfylls samt om stiftelsen har en tydlig förankring i det demokratiska samhällslivet liksom präglas av demokratiska värderingar och öppenhet mot intressenter och allmänhet, samt att det finns goda skäl till varför stiftelseformen valts. Stiftelsen ska ha stadgar som tillåter insyn, ha säte i Sverige och vara registrerad hos Länsstyrelsen, samt ha en styrelse som utses för en viss mandattid.

Generellt om programavtalsorganisation

Om ramorganisation förmedlar bidrag eller på annat sätt ger stöd till annan svensk enskild organisation om minst 5 miljoner kronor per år för stöd till civila samhället i samarbetsländerna eller 1 miljon kronor för kommunikationsarbete i Sverige skall ramorganisationen ingå ett programavtal med bidragsmottagande organisation. Programavtal baseras på en bedömning av organisationens kapacitet utifrån ramkriterierna och bör vara flerårigt, dock ej längre än ramorganisationens samarbetsavtal med Sida. Utifrån programavtalet kan ramorganisation förmedla fleråriga programbidrag till programavtalsorganisationens verksamhet, normalt för samma period som ramorganisationen har Sida-bidrag. Ramorganisationen inkluderar sin bedömning av organisationen och dess verksamhet i sin ordinarie ansökan till Sida.

Om ramorganisation bedömer att det finns andra skäl än bidragsvolym att ingå programavtal med annan enskild organisation eller att man trots ovannämnda volym har skäl för att inte ingå programavtal, kan ansökan om detta göras till Sida.

Generella krav på lokal samarbetsorganisation

Den lokala samarbetspartnern ska:

1. Vara en organisation med en ideell eller kooperativ inriktning. Den ska vara baserad på demokratiska värderingar och präglas av öppenhet och ansvarstagande.
2. Arbeta för en samhällsutveckling på demokratisk grund.
3. Ha bedrivit dokumenterad verksamhet under minst ett år. I undantagsfall kan organisationer under uppbyggnad samt informella strukturer, exempelvis nätverk, få räknas som lokal samarbetspartner, om deras faktiska demokratiska karaktär samt ideella eller kooperativa inriktning kan styrkas.
4. Kunna ta ansvar för den föreslagna insatsen samt ha erforderliga personella och ekonomiska resurser.
5. Inte vara ett politiskt parti.

Innehåll i ansökan och rapport avseende organisationen

I samband med Sidas bedömning av en ramorganisation i samband med nytt samarbetsavtal görs en genomgripande analys av organisationens kompetens och förmåga att bedriva utvecklingssamarbete. I samband med bidragsansökan ska ramorganisationen komplettera med information om aktuell inriktning, vision/förändringsteori, samarbetsformer, aktörsroll och uppföljningssystem, se bilaga 1.

Bidragsförmedlande ramorganisation ska dessutom presentera beskrivning av bidragsmottagande organisationer, deras lokala partners och samarbetsformer, se även här bilaga 1.

I slutrapporten ska ramorganisationen analysera och beskriva förändringar och erfarenheter utifrån vad som presenterats i ansökan vad gäller den egna organisationen, partnerorganisationerna som grupp och samarbetsformerna, se bilaga 2.

4.2 Verksamheten

Stöd till civila samhället i samarbetsländerna

Ramorganisationens ansökan

Ramorganisationen ska beskriva hela den verksamhet för vilken man söker Sida-bidrag, inklusive en utförlig redovisning av övergripande mål, budget, strategier och prioriteringar för den aktuella perioden, samt hur

uppföljning ska ske och hur verksamheten förväntas bidra till EO-anslagets utvecklingsmål.

Därefter ska alla program beskrivas separat med inriktning, mål, arbetsformer, samarbetspartners, budget och uppföljningsmetoder, inklusive indikatorer för måluppfyllelse, samt en analys av hur programmet påverkar det civila samhället och bidrar till EO-anslagets mål. I förekommande fall bör programmets mål och inriktning analyseras i förhållande till svensk samarbetsstrategi. Allt detta ska göras för den period som ansökan avser.

Varje program ska också analyseras i enlighet med Sidas generella grundkrav och kriterier. (Se bilaga 1)

Ramorganisationerna ska beskriva de projekt/insatser som ingår i programmet i form av listor med projektnamn/nummer, kort beskrivning av projektet, land, samarbetspartners och budget på samma sätt som i projekt-databasen² eller på annat sätt som överenskommits med Sida.

För varje projekt/insats ska ramorganisationen³ ha en dokumentation innehållande inriktning, mål, arbetsformer, samarbetspartners, budget och uppföljningsmetoder, inklusive indikatorer för måluppfyllelse, samt en analys av hur projektet påverkar det civila samhället och bidrar till EO-anslagets mål. Denna dokumentation ingår inte i ansökan, men Sida kan begära in specifika projektdokument som del av sin fördjupade beredning. (Se bilaga 3)

För den förenklade ansökan om ettårig överbryggnadsperiod se bilaga 1.

Ramorganisationens rapportering

Ramorganisation inkommer årligen med en delrapport som innehåller ekonomisk redovisning och anger vilka avvikelser som finns i verksamheten i förhållande till verksamhetsplan och budget.

Ramorganisationens slutrapport ska återspegla ansökan. Det betyder att den övergripande ska redovisa och beskriva den måluppfyllelse organisationens hela verksamhet haft i förhållande till de egna målen och EO-anslagets utvecklingsmål och analysera resultaten utifrån både framgångar och misslyckanden. (Se bilaga 2)

Huvudfokus i slutrapporten ligger på att redovisa och beskriva måluppfyllelsen i alla program för den period som rapporten behandlar vad gäller egna mål och EO-anslagets utvecklingsmål, och att analysera resultaten utifrån både framgångar och misslyckanden. Ramorganisationen ska också kunna redovisa slutsatser från olika program på aggregerade nivåer.

Ramorganisationen ska i listform redovisa sina projekt/insatser per land (för renodlade regionala projekt/insatser per region), med budget-siffror och kortfattad beskrivning av verksamheten.

Analys av projektets/insatsens måluppfyllelse ska göras och finnas tillgänglig hos ramorganisationen. Ingen redovisning av insatsmål ska göras till Sida, annat än när stickprov för fördjupad beredning begärs in.

För förenklad rapport efter ettårig överbryggnadsperiod, se bilaga 2.

Kommunikationsarbete i Sverige

Svenska enskilda organisationer kan söka bidrag för att bedriva informations- och kommunikationsverksamhet om globala utvecklingsfrågor i Sverige.

² Den av Sida upprättade databasen över insatser i utvecklingsländer som finansieras genom EO-anslagsposten.

³ Organisationer med programbidrag ska ha denna dokumentation, vilken kan begäras in av den bidragsfördelande ramorganisationen.

All kommunikationsverksamhet en organisation bedriver med Sida-medel ska relatera till organisationens övergripande mål och ska i förekommande fall stödja verksamheten i utvecklingssamarbetet.

En ramorganisationens program ska omfatta såväl central som lokal kommunikationsverksamhet. Inom ramen för ett program kan en organisation eventuellt vidareförmedla bidrag till under- och/eller medlemsorganisationers verksamhet under förutsättning att deras aktiviteter medverkar till att uppnå målet för programmet.

Vid bedömning av ansökningar värderar Sida sådana inslag som innebär metodutveckling som kan ge värdefulla erfarenheter till alla aktörers kommunikationsverksamhet.

Ramorganisationens ansökan

Ramorganisationen ska beskriva hela sin Sida-stödda kommunikationsverksamhet, med mål, inriktning och strategier för den aktuella perioden.

Organisationen ska beskriva hur man arbetar internt för att uppnå målen med kommunikationsverksamheten, till exempel strategier för hur medlemmar/lokalgrupper/avdelningar, medlemsorganisationer, används som kanaler i informationsarbetet, det vill säga påvisa förankring av informationsverksamheten internt inom organisationen.

Ett kommunikationsprogram består av en kombination av strategier och aktiviteter som riktar sig till en eller flera specificerade målgrupper. Varje program ska beskrivas separat med inriktning, mål, arbetsformer, samarbetspartners, budget och uppföljningsmetoder, inklusive indikatorer för måluppfyllelse, samt en analys av hur programmet bidrar till EO-anslagets mål för kommunikationsarbete. Detta ska göras för den period som ansökan avser. Om programmet interagerar med organisationens stöd till civila samhället i samarbetsländerna så ska formerna för detta anges. (Se bilaga 1)

För varje projekt/insats inom ett program ska ramorganisationen⁴ ha en dokumentation innehållande inriktning, mål, arbetsformer, budget och uppföljningsmetoder, inklusive indikatorer för måluppfyllelse. Denna dokumentation ingår inte i ansökan, men Sida kan begära ut specifika projektdokument som del av sin fördjupade beredning.

Ramorganisationerna ska beskriva de projekt/insatser som ingår i programmet i form av listor med projektnamn/nummer, med kort beskrivning och budget på samma sätt som i projektdatabasen eller på annat sätt som överenskommits med Sida.

Ramorganisationens rapportering

Ramorganisationens slutrapport ska återspegla ansökan. Det betyder att den övergripande ska redovisa och beskriva den måluppfyllelse organisationens hela Sida-stödda kommunikationsverksamhet haft i förhållande till de egna målen och EO-anslagets kommunikationsmål samt analysera resultaten utifrån både framgångar och misslyckanden. (Se bilaga 2)

Huvudfokus i slutrapporten ligger på att redovisa och beskriva måluppfyllelsen i alla program för den period som rapporten behandlar vad gäller egna mål och EO-anslagets kommunikationsmål, och att analysera resultaten utifrån både framgångar och misslyckanden. Om programmet interagerar med organisationens stöd till civila samhället i samarbetsländerna så ska detta analyseras.

⁴ Organisationer med programbidrag ska ha denna dokumentation, vilken kan begäras in av den bidragsförmedlande ramorganisationen.

Ramorganisationen ska i listform redovisa sina projekt/insatser per program. Analys av projektets/insatsens måluppfyllelse ska göras och finnas tillgänglig hos ramorganisationen. Ingen redovisning av insatsmål ska göras till Sida.

Särskilda regler om bidrag för kommunikationsverksamhet

Vid produktion av informationsmaterial och vid kommunikationsaktiviteter som finansieras helt eller delvis med Sida-bidrag ska följande text införas: ”Detta dokument har finansierats med stöd från Sida, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvaret för innehållet är uteslutande författarens.”

Sidas logotyp får inte förekomma på saker som inte är utgivna av Sida.

Sidas bidrag för kommunikationsverksamhet i Sverige får ej användas för insamlingsverksamhet, allmän profilering av organisationen eller för medlemsvärvning.

Följande aktiviteter ska motiveras särskilt med tanke på aktiviteternas betydelse för uppfyllelsen av programmets övergripande kommunikationsmål:

- större materialproduktioner
- kapitalkrävande utrustning
- omfattande resor/reseprogram. Sida förutsätter att organisationen eller deltagarna själva står för en del av kostnaden. Undantag från denna regel ska motiveras särskilt. En resa ska vara en väl integrerad del i informationsstrategin för ett program.

4.3 Stöd med särskild bedömning

Hiv och aids

Hiv och aids har en avgörande betydelse för utvecklingen i många samarbetsländer, inte minst i Afrika söder om Sahara. Hiv och aids får konsekvenser på samtliga sektorer i samhället inklusive det civila samhället. De enskilda organisationerna måste på ett tydligt sätt beakta hiv och aids i sin verksamhet. Vid samarbete i länderna i Afrika söder om Sahara är det tvingande för de enskilda organisationerna att verksamheten har ett hiv- och aidsperspektiv genom prevention, vård och behandling och/eller mildrandet av effekterna. För verksamhet i andra delar av världen ska hiv och aids alltid beaktas genom en hiv- och aidsanalys för att kunna bedöma relevans av insatser. Sida är också medveten om att hiv och aids kan innebära att utformningen av utvecklingssamarbetet kan ändras.

Övergång från humanitärt stöd till insatser för långsiktig utveckling

Många enskilda organisationer bedriver utvecklingssamarbete i länder som präglas av att de befinner sig i, eller har befunnit sig i, humanitära kriser beroende på väpnade konflikter eller naturkatastrofer. Under en övergångsperiod mot en mera normaliserad situation kan det finnas behov av ett utvecklingssamarbete med speciella kännetecken. Stöd till enskilda organisationer som bedrivit verksamhet i landet kan, efter att den humanitära krisen upphört, under en övergångsperiod bedriva bistånd med stöd från EO-anslagsposten som präglas av transitionssituationen. Det innebär att verksamheten kan ha en bredare inriktning och omfatta stöd inom reguljär hälsovård och utbildning, i högre omfattning innehålla infrastruktursatser än normalt, och ha myndigheter och

offentliga institutioner som samarbetspartners. Kravet är att verksamheten ska ha en tidsbestämd karaktär och ha tydlig långsiktig inriktning mot civilsamhällesutveckling.

Mot denna bakgrund kan Sida medge förändrade bedömningskrav av insatser i transitionssituationer med målsättningen *att tillvarata enskilda organisationers erfarenhet och kapacitet genom att underlätta en övergång från humanitära insatser till verksamhet för utveckling av det civila samhället*.

Sida-bidrag kombinerade med EU-bidrag

Om ramorganisation, eller svensk enskild organisation som den förmedlar bidrag till, erhåller finansiering för utvecklingssamarbete eller informationsverksamhet genom EU, kan Sida ge bidrag för den del av projektbudgeten som får finansieras av myndighet i medlemsstat. Efter att ha erhållit beslut om EU-bidrag kan ramorganisationen inkomma till Sida med en ansökan om kompletterande bidrag. Sida stöder den bedömning EU gjort och de ansökans- och rapporteringsformat EU använder, och gör enbart en övergripande bedömning om insatsen ryms inom EO-anslagsposten. I mån av tillgängliga medel kan Sida därefter bevilja ett tilläggsanslag för den kompletterande finansieringen. I det fall EU-bidraget avser ett konsortium av europeiska enskilda organisationer kan Sida i enlighet med ovan godkänna en komplettering av bidraget som står i proportion till den svenska organisationens andel av projektet.

Mindre insatser

I syfte att underlätta för organisationer att pröva nya metoder och samarbeten kan mindre insatser få en förenklad handläggning. Sådana insatser kan ligga utanför ramorganisationens vanliga program. Avsikten är att ett nära samarbete mellan en lokal organisation och en svensk organisation ska kunna resultera i mindre utvecklingsinsatser, liksom att enstaka lokala informationsinsatser i Sverige ska kunna genomföras, utan att vara integrerade i större program.

Bidragsförmedlande ram ska upprätta system för differentiering av krav på ansökningar. Insatser som totalt uppgår till mindre än 200 000 SEK kan beredas genom förenklad handläggning enligt av bidragsförmedlande ram uppsatta kriterier, som godkänts av Sida.

En enstaka begränsad och isolerad utvecklingsinsats i ett land eller en enstaka informationsinsats kan oftast inte förväntas ha någon märkbar effekt på det civila samhället. Dessa insatser kan bidra till att stärka intresset för utvecklingssamarbete i Sverige eller inkludera nya aktörer i det svenska utvecklingssamarbetet. Det åligger i första hand ramorganisationen att bedöma vilka insatser som är av denna typ.

Bedömning görs av ramorganisationen huruvida insatsen stämmer överens med EO-anslagets övergripande mål och inriktning. Vidare bedöms om projektet är relevant, genomförbart, uthålligt och vilka eventuella risker det medför.

För mindre insatser ställs inga generella krav på att ansökan ska innehålla omfattande land-, sektor-, miljö-, hiv/aids- eller konfliktanalyser, däremot ska dessa analyser göras i relevanta fall.

Personal i utvecklingssamarbetet

Personalbistånd utgör en metod bland många andra inom utvecklingssamarbetet. Därför ska alla insatser som innehåller personal bedömas i enlighet med ovan angivna krav och bedömningskriterier. All personal som är direkt anställda inom Sida-stödd verksamhet i Sverige eller

samarbetsländerna ska ha erforderlig kompetens samt som minimum åtnjuta de rättigheter som följer av lokal lagstiftning och gällande fackliga avtal.

Utsänd personal bör erbjudas förberedelseutbildning. Utbildningen kan organiseras i samverkan med Sida Civil Society Center.

Utsänd personal ska följa de etiska riktlinjer för utlandstjänstgöring som UD och Sida fastställt.

Inom ramen för de generella bidragen från Sida finansieras huvuddelen av personalinsatserna. I första hand handlar det om lokalt anställd personal i olika verksamheter, men här kan också inrymmas svensk personal. Sådana insatser ska prövas på samma sätt som andra utgiftsområden.

Personal med schablonbidrag

Praktikanter

Syftet med det speciella schablonbidraget för praktikantverksamhet är att skapa intresse och engagemang, liksom att främja kontakter mellan människor och organisationer i Sverige och i samarbetsländerna och att detta bidrar till ett ökat engagemang och samhällsdialog kring globala rättvisefrågor. På detta sätt kan också den svenska resursbasen utvecklas.

Praktikant får vara mellan 18–35 år. Inga formella yrkeskrav ställs men praktikanten bör ha viss erfarenhet av yrkeslivet samt intresse för utvecklingsfrågor. För praktikanter gäller en kontraktstid på tre till maximalt femton månader, varav en månad kan användas till förberedelse och två månader till informationsarbete efter hemkomst. Maximalt kan själva praktiken utomlands uppgå till tolv månader. Praktikanter kan komma från Sverige och praktisera i ett samarbetsland, eller komma från ett samarbetsland och praktisera i Sverige.

Följande gäller för att en svensk organisation ska kunna få bidrag för en praktikant med placering i utvecklingsländer eller i Sverige:

- Den mottagande organisationen är arbetsledare och ska som sådan ha kapacitet att ge praktikanten ledning och stöd samt ha utsett en handledare som ska ha regelbunden kontakt med praktikanten.
- Varje praktikantplacering ska ligga inom en organisations verksamhet. Praktikantens uppgifter ska vara överenskomna mellan de samarbetande organisationerna/kontoren.
- Praktikanten ska genomgå erforderlig förberedelseutbildning. Organisationerna erbjuder utbildning vid Sida Civil Society Center i Härnösand, såvida man inte väljer att själv arrangera en likvärdig utbildning.

Utbyten

Syftet med det speciella schablonbidraget till utbytesverksamhet är att främja nya kontakter mellan intressebaserade grupper av människor i Sverige och i samarbetsländerna och att detta bidrar till ett ökat engagemang och samhällsdialog kring globala rättvisefrågor. Avsikten är att nå nya grupper och individer som inte har tidigare erfarenheter av utvecklingssamarbete.

Utbytet sker i par med en person från Sverige och en från samarbetslandet. Den svenska deltagaren ska vara permanent boende i Sverige.

Arbetsmetoden är ömsesidighet och dialog. Utbytet ska bygga på en gemensamt formulerad problemställning som relaterar till gruppernas verksamhet.

Följande krav gäller för utbytesbidragen:

- utbytet ska ha ett formulerat syfte och vara baserat på ömsesidighet
- personerna i utbytet ska inte ha tidigare längre egen erfarenhet av utvecklingssamarbete, vid större grupper och vid ungdomar yngre än 18 år, kan ledare med tidigare erfarenhet från utvecklingssamarbetet delta
- grupperna ska ha en tidigare etablerad relation
- det ska finnas en plan för deltagarnas informationsarbete efter utbytet
- ett tydligt program för minst två veckor i Sverige och två veckor i samarbetslandet utformat i dialog mellan deltagarna

Ramorganisationen ansvarar för att utbytesdeltagarna får lämplig introduktion och förberedelse.

Volontärer

De svenska enskilda organisationernas utsända personal inom arbetet till stöd för det civila samhället finansieras i normalfallet genom Sidas sedvanliga egeninsatsbelagda bidrag.

Den speciella formen för volontärer finns tills vidare kvar. Volontärintsatser ska bedömas efter samma krav och kriterier som för övriga utvecklingsinsatser inom EO-anslagsposten. Fokus är utvecklingseffekter inom civila samhället i samarbetslandet varför bidrag till personal vars främsta syfte är information utanför samarbetslandet inte beviljas.

Volontär ska vara medborgare i EU-land (eller Norge), eller ha permanent uppehållstillstånd i Sverige.

Bidrag till personal med volontärschablon syftar till att förstärka den utvecklingsverksamhet som den lokala samarbetsorganisationen genomför med eller utan bidrag från Sida. Varje placering av personal med volontärschablon ska liksom alla andra insatser föregås av en behovs- och målanalys. Den placerade personalen ska ha god yrkeskompetens som efterfrågas av samarbetsorganisationen och svarar mot uppdraget, ha erfarenhet av uppgifterna och tillräckliga språkkunskaper samt kunna fungera och arbeta i en främmande kultur.

Kontraktstiden för personal med volontärschablon kan variera mellan 3 och 28 månader, inklusive förberedelseutbildning. Efter tjänstgöring i samarbetslandet kan kontraktet, efter prövning av gjorda erfarenheter, förlängas. En person får sammanlagt tjänstgöra kontinuerligt på en eller flera tjänster under maximalt sex år.

För att säkerställa en god kvalitet på detta personalbistånd med volontärschablon gäller följande:

- I första hand ska lokal personal användas. Personal med volontärschablon kan komma ifråga endast när det saknas kvalificerad lokal personal för uppgiften. Motivering för att personal med volontärschablon från Sverige används och dess mervärde ska anges. Det ska styrkas att personal med volontärschablon efterfrågas.
- Lokal samarbetsorganisation ska ha kapacitet att ta emot personal med volontärschablon, vara delaktig i behovsanalys, utformande av rekryteringskriterier samt i rekryterings- och urvalsprocessen. Den lokala samarbetsorganisationen är arbetsledare.
- Den lokala samarbetsparten ska tillsammans med sändande organisation ha klarlagt syftet och målet med anställningen och på grundval härav lagt upp den placerade personens arbetsplan. Uppdragsbe-

skrivningen ska ha en tydlig kapacitetsutvecklande profil. Undantag kan göras vid insatser som direkt främjar fred och mänskliga rättigheter.

- Utsänd personal med volontärschablon ska genomgå erforderlig förberedelseutbildning. Utbildningens omfattning och inriktning ska ställas i relation till arbetsuppgifter och kontraktstid. Organisationerna erbjuds utbildning vid Sida Civil Society Center i Härnösand, såvida man inte väljer att själv arrangera likvärdig utbildning.

Schablonbidrag

Sida ger enskilda organisationer stöd i form av schablonbidrag för speciella kategorier av personal. Eftersom det är kostnader som skiljer sig från övriga bidragsregler finns följande speciella krav och bedömningskriterier för denna stödform:

Schablonen är ett bidrag för kostnader för praktikant-, utbytes och volontärverksamhet, som omfattar lön, sociala kostnader, bostad, resor, sjukvård, försäkringar (inklusive sådana som kompenserar förlorade sociala förmåner) samt skolavgifter. Schablonen ska likaså användas för den sändande organisationens kostnader för rekrytering, uppföljning, utbildning och fortbildning, det vill säga ändamålskostnaderna för verksamheten.

Schablonen är bidragsgrundande för administrationsbidrag i enlighet med avsnitt 4.5.

Schablonen för praktikant är knuten till tjänst och kan användas för utjämning mellan tjänster, länder och kontraktstid. Outnyttjade medel ska ingå i en praktikantreserv. Denna reserv är bunden till praktikantverksamheten och kan inte användas för andra ändamål, exempelvis som egeninsats för utvecklingsinsatser.

Den ackumulerade praktikantreserven får uppgå till högst 20% av det aktuella årets samlade praktikantbidrag till en organisation. Överskjutande belopp ska återbetalas till Sida.

Schablonen för volontärer följer samma regler som för praktikanter. Schablonen är knuten till tjänst, kan användas för utjämning på samma sätt samt kan ingå i en volontärreserv enligt samma regler.

Schablonen är indexbunden till det svenska basbeloppet (40 300 kr för 2007)⁵. För praktikanter är schablonen 4 basbelopp/år och för personal med volontärschablon är schablonen 7 basbelopp/år. Vid kortare kontraktstid divideras helårsbidraget.

Utbytesschablonen omfattar ett prisbasbelopp, är lika stort till alla som beviljas det och ska bidra till kostnaderna för initiativet men inte vara kostnadstäckande. En förberedelseschablon och/eller uppföljningschablon på 0,8 prisbasbelopp kan sökas, för att möjliggöra en förberedande resa i varje riktning för gemensamt planerande inför större utbytesprogram eller för att möjliggöra gemensam strukturerad uppföljning av ett genomfört utbyte (fyra utbytespar eller fler). Förberedelseschablonen kan även resultera i att man beslutar att inte starta utbytet.

4.4 Administration

Generellt

Administration är nödvändigt för att säkerställa kvalitet i utvecklingsarbetet. Att bedriva ett bra bistånd är svårt och det kräver tid, kompetens och resurser. Sida lämnar därför bidrag för att täcka en del av

⁵ Basbeloppet fastställs för ett år i taget av regeringen. Det bestäms utifrån konsumentprisindex. Basbeloppet är utgångspunkt för indexreglerade förmåner.

den administrativa kostnaden som är förknippad med den Sida-finansierade verksamheten. Sida skiljer i det här sammanhanget på 1) administration inom utvecklingssamarbete, 2) kompetensutveckling av svensk enskild organisation och 3) övrig administration. Administrationen skall vara kostnadseffektiv och Sidas biståndsmedel skall i så hög utsträckning som möjligt kanaliseras vidare till verksamhet i samarbetsländerna.

Hur de administrativa kostnaderna skall finansieras beror i hög grad på *varför* kostnaden uppkommit, inte *var*. Detta innebär i korthet att administrativa kostnader som relaterar till projekt/program samt kompetensutveckling av svensk enskild organisation kan ses som en verksamhetskostnad.

Finansiering av administrativa kostnader

1. Administration inom utvecklingssamarbete.

Om en administrativ kostnad har direkt bäring på utvecklingssamarbetet är den att klassificera som en verksamhetskostnad. Dessa kostnader hanteras inom det vanliga bidragssystemet. Även kostnader för projektrevision ingår här.

2. Kompetensutveckling av svensk enskild organisation.

Om en administrativ kostnad har direkt bäring på kompetensutveckling av svensk enskild organisation är den att klassificera som en verksamhetskostnad. Dessa kostnader hanteras inom det vanliga bidragssystemet med egeninsats för utvecklingsinsatser. Kostnader för följande verksamheter ingår i denna kategori: nätverksbyggande, seminarier, policy- och metodutveckling, erfarenhetsutbyte och utbildning av medlemsorganisationer.

3. Övrig administration.

Övriga administrativa kostnader är de som relaterar till organisationens egen verksamhet, till exempel kostnader för chefs- och ekonomifunktion samt viss övrig personal, lokalhyra, inventarier och årlig revision etc. För sådana administrationskostnader beviljar Sida ett bidrag i form av en schablon på 8% av det totala Sidabidraget till organisationen.

4. Bidragsförmedlande organisationer.

Den bidragsförmedlande ramorganisationen har ett uppdrag från Sida att kvalitetssäkra verksamhet, tillhandahålla kompetensutveckling och rådgivning samt vidareförmedla medel för medlemsorganisationers/övriga organisationers räkning och kan därför ansöka om full kostnadstäckning för denna hantering, inklusive relevanta delar av övrig administration. Sida kan därmed ställa särskilda krav på tjänsten ifråga.

Några kriterier för Sidas bedömning av finansiering av funktionen som bidragsförmedling är:

- Omfattning av budget för bidrag
- Speciella krav på organisationens system för kvalitetssäkring
- Antal ansökningar (antal avslag samt antal till vidare beredning)
- Antal svenska samarbetsorganisationer, programavtalsorganisationer respektive övriga organisationer
- Antal insatser under 200 000 SEK

För den bidragsförmedlande ramorganisationens eventuella egna verksamhet definieras och beräknas administrationsbidraget enligt pkt 1–3 ovan.

5. Sida gör ingen prövning av administrationsbidraget. Eventuellt outnyttjat administrationsbidrag kan användas i det ordinarie utvecklingssamarbetet men får inte redovisas som egeninsats. Sida finansierar inte organisationens insamlingskostnader, kostnader för årsmöten/årsstämma, styrelsemöten, arbete med medlemsregister etc. Administrationsbidraget redovisas till Sida som del av den finansiella rapporten.
6. Det schablonbaserade administrationsbidraget ska för bidragsförmedlande ramorganisationer inkludera även administration i nästa led, det vill säga hos de svenska underorganisationerna. I normalfallet ska en underorganisation erhålla 8 % räknat på den Sida-finansierade delen av insatsens budget.
7. Administrationsbidraget är tills vidare befriat från egeninsats.

4.5 Egeninsats

En svensk organisation som får bidrag från Sida för sitt utvecklingssamarbete, skall i normalfallet finansiera en del av kostnaderna med egna medel. Denna *egeninsats* är att se som ett uttryck för den svenska organisationens prioriteringar och förmåga att mobilisera ett engagemang för sitt utvecklingssamarbete. Idag är kravet en egeninsats om minst 10 procent av kostnaderna för den Sida-stödda verksamheten.

Egeninsatsen skall utgöras av kontanta, privata medel insamlade i Sverige. Medlen kan ha inkommit genom vanlig insamlingsverksamhet, men kan också komma från gåvor, företagssponsring, avgifter på tjänster eller andra intäkter som föreningen får från privatpersoner. Eget eller insamlat material får inte räknas som del av egeninsatsen, inte heller värdet av organisations eget arbete. Bidrag från utlandet eller medel som kommer från andra offentliga bidrag⁶ kan inte heller utgöra egeninsats.

Delfinansiering från samarbetspartner i utvecklingsländer är något som Sida ser positivt på och betraktar som en naturlig del av samarbetet. Den kan inte räknas som egeninsats.

Egeninsats krävs för närvarande inte för

- Bidrag till volontär-, praktikant- och utbytesverksamhet
- Administrationsbidrag

Egeninsats skall i normalfallet redovisas på lägst programnivå eller på annan nivå som överenskommit med Sida.

4.6 Budget och ekonomisk redovisning

Ramorganisation har att i sin ansökan presentera budget och andra ekonomiska underlag som stöder samma nivåer som ovan beskrivits som Sidas krav, det vill säga övergripande nivå för organisationen, programnivå och i listform budget på insatsnivå. (Se bilaga 1)

Sidas beslut omfattar den övergripande nivån och programnivån. Ramorganisationens övergripande budget utformas i enlighet med dess interna budgetrutiner. Som minimum ska ingå intäkter fördelade på Sida-bidrag, egeninsats och övriga intäkter, dels övergripande för hela verksamheten och dels fördelat i enlighet med organisationens verksamhetsstruktur (programnivån). Presentation av utgifter ska som minimum skilja på verksamhetsstöd till partners i samarbetsländerna, den svenska organisationens interna kostnader för verksamhet, kostnader hos eventuell internationell samarbetspart och den svenska organisationens kostnader för egen kapacitetsutveckling, samt administration i enlighet med vad

⁶ Avser bidrag från stat, landsting eller kommun.

som ovan anges om administrationsbidrag. På övergripande och nedbruten nivå ska Sida-bidrag till utvecklingsinsatser, informationsverksamhet, volontärer, praktikanter och utbyten separeras. Organisationen ska noggrant redogöra för sina finansiella kontrollsystem, och andra metoder som syftar till att minska risker för korruption.

Till varje program ska en specifik budget utformas där ovannämnda intäkts- och kostnadsslag separeras.

Uppföljning görs årligen enligt nedan. I samband med slutrapport görs en finansiell uppföljning med analys av utfall utifrån det Sida-beslut som baserades på organisationens ansökan. (Se bilaga 2)

Större förändringar i budgeten under pågående verksamhetsperiod ska godkännas av Sida i enlighet med existerande samarbetsavtal.

Årligen ska en finansiell delrapport inlämnas som innehåller följande:

1. Programförteckning med budget och utfall, samt egeninsats
2. Revisionsintyg och revisionsrapport
3. Organisationens årsredovisning, inklusive balans- och resultaträkning, av vilken framgår status för Sida-medlen
4. Övergripande ekonomisk redovisning av ramanslaget fördelat på:
 - utvecklingsinsatser
 - informationsverksamhet
 - volontärer
 - praktikanter
 - utbyten
5. Redovisning av administrationskostnader
6. Eventuella reserverade medel

Speciella regler för utgiftstyper

Generellt gäller att alla utgifter som bidrar till verksamhetens genomförande i enlighet med anvisningarna kan finansieras med hjälp av Sidas bidrag. På två områden finns vissa begränsningar:

- Investeringar. Bidrag för byggnader, fordon och annan kapitalkrävande utrustning kan medges under förutsättning att sådana investeringar inte är huvudändamålet med insatsen. Det ska klargöras hur utrustningen ska användas/avyttras efter insatsens slut. Bidrag för inköp av land eller tomtmark beviljas normalt inte.
- Insamlat material. Bidrag till frakt av insamlade varor beviljas endast under förutsättning att detta är en nödvändig del av en insats.

Bilaga 1

Format för ansökningar

1 A Ramorganisationens ansökan om bidrag för tre år

Om organisationen

Beskriv

1. Ramorganisationens mål, verksamhetsinriktning, resurser och kompetens
2. Ramorganisationens vision/förändringsteori (vilka förändringar man vill bidra till, vilka värden de är baserade på och strategier för hur förändringarna ska genomföras)
3. Övergripande ramorganisationens former för samarbete med partnerorganisationer och utmärkande drag för dessa, samt redovisning i bilaga listor med korta beskrivningar av lokala samarbetspartners per land och program
4. Ramorganisationens aktörsroll, komparativa fördelar och centrala budskap i sin kommunikationsverksamhet i Sverige
5. System för planering och kontinuerlig uppföljning och hur alla aktörers deltagande säkerställs. Hur erfarenheter och lärdomar tas tillvara ska påvisas.

Bidragsförmedlande ramorganisation ska dessutom göra:

1. En övergripande beskrivning och sammanfattande analys av de bidragsmottagande svenska organisationernas roll och inriktning vad gäller utvecklingsinsatser såväl som kommunikation i Sverige
2. En övergripande beskrivning och sammanfattande analys av de lokala partnerorganisationernas roll och inriktning
3. En övergripande beskrivning av de bidragsmottagande svenska organisationernas former för samarbete med partnerorganisationer
4. En bedömning av nya programavtalsorganisationer utifrån ramkriterierna.
5. En beskrivning av programavtalsorganisationerna i enlighet med ovanstående fem punkter.

Om verksamheten för den aktuella perioden

Allmänt

1. Gör en allmän beskrivning av hela verksamheten för den aktuella perioden med övergripande mål, budget, strategier och prioriteringar. Budget bör som minimum innehålla följande delar:

Intäkter

Egna intäkter

Bidrag från Sida/SEKA (fördelat på utvecklingsinsatser, kommunikationsarbete, volontärer, praktikanter, utbyten, Icke-ODA verksamhet och administration)

Övriga intäkter från Sida

Övriga intäkter

Kostnader

Verksamhetskostnader hos partners

Eventuella verksamhetskostnader hos internationell samarbetspart

Verksamhetskostnader inom egna organisationen

Kapacitetsutveckling inom egna organisationen

Administration

2. Beskriv systemet för uppföljning
3. Ange hur verksamheten generellt förväntas bidra till EO-anslagets mål för civilsamhällesutveckling i samarbetsländerna, med särskilt fokus på hur den stärker fattiga människor, och kommunikationsverksamhet i Sverige.

För program till stöd för det civila samhället i samarbetsländerna

Varje program ska på högst tio sidor beskrivas enligt följande:

1. Beskriv allmänt programmets syfte och inriktning, liksom geografiska avgränsningar (program för icke-ODA länder görs separat).
2. Gör en analys av hur programmet förväntas bidra till det civila samhällets utveckling.
3. Ange mål och målgrupper, liksom indikatorer för måluppfyllelse, inklusive hur detta bidrar till att uppfylla målet för EO-anslaget. Ange även i förekommande fall hur programmet relaterar till svensk samarbetsstrategi.
4. Ange samarbetspartners och analys varför de valts.
5. Redovisa programmets budget, där följande information som minimum ska ingå:

Intäkter

Egna intäkter

Sida-bidrag (fördelat på utvecklingsinsatser, kommunikationsarbete, volontärer, praktikanter, utbyten, administration)

Övriga intäkter

Kostnader

Verksamhetskostnader hos partners

Eventuella verksamhetskostnader hos internationell samarbetspart

Verksamhetskostnader inom egna organisationen

Kapacitetsutveckling inom egna organisationen

Administration

5. Redovisa hur programmet analyserats utifrån Sidas generella krav genom att påvisa:
 - hur programmet avser att bekämpa fattigdomens olika dimensioner
 - att fattigdoms- och rättighetsperspektiven tillämpas i programmet
 - att analys av fattigdom täcker kvinnor, mäns, flickor och pojkars situation
 - att programmet inte skadar något av huvuddragen
 - att en miljökonsekvensbedömning har gjorts
 - att i länder med hög hiv och aidsprevalens, hiv/aids varit en utgångspunkt i beredningen
 - att en konfliktkonsekvensbedömning gjorts
6. Redovisa kortfattat hur programmet bedömts utifrån följande kriterier:
 - relevans
 - effektivitet
 - genomförbarhet
 - bärkraft
 - samarbetsformer
 - risker och riskhantering
7. Presentera i form av listor de projekt/insatser som ingår i programmet med en kort beskrivning, land (region i särskilda fall), samarbetspartners och budget.

För bidragsförmedlande ramorganisationer ska dessutom följande ingå i ansökan:
Beskrivning av

1. ramorganisationens aktuella system för bidragshantering
2. trender och tendenser i den aktuella ansökningsomgången
3. program där bidragsmottagande organisation ingår
4. system för hantering av projekt som inte ingår i program
5. förslag till bidragsfördelning i form av listor per region och land, liksom per organisation
6. kort besluts-pm till varje föreslaget bidrag med bidragsförmedlande organisations bedömning i enlighet med Sida överenskommet format

För program för kommunikationsarbete i Sverige

Varje program ska beskriva:

1. programmets allmänna syfte och inriktning, och strategier för perioden
2. hur organisationen arbetar internt för att uppnå kommunikationsmålen
3. mål och målgrupper för programmet, liksom indikatorer för måloppfyllelse, inklusive hur detta bidrar till att uppfylla kommunikationsmålet för EO-anslaget
4. programmets strategier och aktiviteter
5. programmets budget
6. hur programmet eventuellt interagerar med organisationens stöd till civila samhället i samarbetsländerna

7. kortfattat hur programmet bedömts utifrån följande kriterier:
 - relevans
 - effektivitet
 - genomförbarhet
 - bärkraft
 - samarbetsformer
 - risker och riskhantering
8. i form av listor de projekt/insatser som ingår i programmet med en kort beskrivning, inriktning, mål och budget

För bidragsförmedlande ramorganisationer ska dessutom följande ingå i ansökan:

Beskrivning av

1. ramorganisationens aktuella system för bidragshantering till kommunikation i Sverige
2. trender och tendenser i den aktuella ansökningsomgången
3. program där bidragsmottagande organisation ingår
4. system för hantering av projekt som inte ingår i program
5. förslag till bidragsfördelning i form av listor per organisation
6. kort besluts-pm till varje föreslaget bidrag med bidragsförmedlande organisationsbedömning i enlighet med Sida överenskommet format.

1 B Format för ansökan om ettårig överbryggnadsperiod

Inför överbryggnadsåret inkommer ramorganisationen med en ansökan om ett års förlängning baserad på den ansökan man inkom med för den tidigare treårsperioden. Denna förlängningsansökan ska innehålla följande:

1. Kortfattad lägesrapport med nyheter inom organisationen
(här beskrivs centrala förändringar vad gäller organisationsform, bemanningsfrågor, nya policies etc.)
2. Reviderad budget och verksamhetsplan i enlighet med treårsansökan
3. Kortfattad beskrivning av förändringar i pågående program
4. I förekommande fall beskrivning i enlighet med bilaga 1A av nya program som tillkommit inför denna ansökan

Bidragsförmedlande ramorganisation ska också inkomma med:

- presentation av aktuella trender och tendenser i den aktuella bidragsgivningen
- förslag till bidragsfördelning i form av listor per region och land, liksom per organisation
- kort besluts-pm till varje föreslaget bidrag

Bilaga 2

Format för rapporter

2 A Ramorganisationens slutrapport för treårsperiod

Om organisationen

Redovisa

1. eventuella förändringar av ramorganisationens mål, verksamhetsinriktning, resurser och kompetens under perioden
2. erfarenheter av hur ramorganisationens vision/förändringsteori fungerat
3. övergripande erfarenheter av ramorganisationens former för samarbete med partnerorganisationer och förändringar bland dessa, samt redovisa i bilaga listor med korta beskrivningar av lokala samarbetspartners per land och program
4. Förändringar av ramorganisationens aktörsroll, komparativa fördelar och centrala budskap i sin kommunikationsverksamhet i Sverige
5. erfarenheter av systemet för planering och kontinuerlig uppföljning

För bidragsförmedlande ramorganisation gäller dessutom följande:

Presentera

1. en sammanfattande beskrivning och analys av förändringar bland de bidragsmottagande svenska organisationernas roll och inriktning vad gäller utvecklingsinsatser såväl som kommunikation i Sverige
2. en övergripande beskrivning och sammanfattande analys av förändringar hos de lokala partnerorganisationerna
3. en övergripande beskrivning av förändringar i de bidragsmottagande svenska, och eventuella internationella, organisationernas former för samarbete med partnerorganisationer
4. en bedömning av utvecklingen hos var och en av programavtalsorganisationerna

Om verksamheten för den aktuella perioden

Allmänt

Redovisa

1. de övergripande resultaten av hela verksamheten för den aktuella perioden utifrån övergripande mål, strategier och prioriteringar, i enlighet med de uppföljningsmetoder som angavs i ansökan

2. och analysera budgetutfall i enlighet med budgetstruktur i ansökan (inklusive redovisning av administrationsbidraget), presentera finansiell rapport (enligt 4.6) och bedöm kostnadseffektiviteten
3. generella slutsatser av hur ramorganisationens verksamhet bidragit till uppfyllandet av EO-anslagets mål för civilsamhällesutveckling i samarbetsländerna och kommunikationsverksamhet i Sverige, beskriv särskilt hur verksamheten bidragit till att stärka fattiga människors möjlighet att förbättra sina levnadsvillkor
4. de sammanfattande lärdomarna som organisationen gjort av den gångna perioden

För program till stöd för det civila samhället i samarbetsländerna

Varje program ska redovisa

1. allmänt resultat och lärdomar av programmet under den gångna perioden
2. en sammanfattande analys av hur programmet bidragit till det civila samhällets utveckling och därmed EO-anslagets mål, särskild beskrivning av hur programmet bidragit till att stärka fattiga människors möjlighet att förbättra sina levnadsvillkor och en analys i förekommande fall av resultat i förhållande till svenska samarbetsstrategier
3. och analysera måluppfyllelse allmänt utifrån angivna mål och specifikt med utgångspunkt i de angivna indikatorerna
4. utfall av programmets budget och analysera avvikelse i förhållande till budgetstruktur i ansökan
5. en kortfattad analys av hur programmet
 - bidragit till fattigdomsbekämpning
 - förhållit sig till de två huvuddragen
 - påverkat kvinnors, mäns, flickor och pojkars situation
 - bidragit till en miljömässigt hållbar utveckling
 - hanterat hiv/aids
 - påverkat och påverkats av eventuella konfliktsituationer
7. i form av listor de projekt/insatser som ingår i programmet med en kort beskrivning, land, samarbetspartners och budget, och de avvikelser som finns i förhållande till ansökan

För bidragsförmedlande ramorganisationer ska dessutom följande ingå i slutrapporten:

Redovisning av

1. ramorganisationens aktuella system för rapporthantering
2. trender och tendenser i den aktuella rapportomgången
3. program där bidragsmottagande organisation ingår
4. sammanfattande resultat och slutsatser från projekt som inte ingår i program
5. listor av insatser/projekt per region och land, liksom per organisation, samt sammanfattande erfarenheter från dessa rapporter
6. kort rapport/pm till varje insats/projekt med erfarenheter och resultat utifrån plan

För program för kommunikationsarbete i Sverige

Varje program ska rapporteras enligt följande:

Redovisa

1. allmänt resultat och lärdomar av programmet under den gångna perioden
2. hur organisationen arbetat internt för att uppnå kommunikationsmålen
3. hur programmet bidragit till att uppfylla EO-anslagets mål för kommunikation i Sverige
4. analysera måluppfyllelse utifrån angivna mål och specifikt med utgångspunkt i de angivna indikatorerna
5. utfall av programmets budget och analysera avvikelser
6. hur programmet eventuellt interagerat med organisationens stöd till civila samhället i samarbetsländerna
7. presentera i form av listor de rapporterade projekt/insatser som ingått i programmet, samt sammanfattande erfarenheter från rapporterna

För bidragsförmedlande ramorganisationer ska dessutom följande ingå i ansökan:

Redovisa

1. ramorganisationens aktuella system för rapporthantering avseende kommunikation i Sverige
2. trender och tendenser i den aktuella rapportomgången
3. program där bidragsmottagande organisation ingår
5. beskriv i form av listor rapporterade insatser/projekt per program och organisation, samt sammanfattande erfarenheter från dessa rapporter
6. en kort rapport-pm till varje insats/projekt med erfarenheter och resultat utifrån plan

2 B Rapportering av mellanår under treårsavtal

Under en pågående treårsperiod ska organisationen efter år ett och år två inkomma med en mellanårsrapport enligt nedanstående:

- Kortfattad (1 sida) lägesrapport med nyheter inom organisationen. (här beskrivs centrala förändringar vad gäller organisationsform, bemanningsfrågor, nya policies etc.)
- Kortfattad lägesrapport (5–6 sidor) om utvecklingsläget inom alla program med fokus på avsevärda avvikelser. (här presenteras inga resultat, utan en kort övergripande bedömning av hur verksamheten utvecklas generellt och i varje program, med fokus på program med stora avvikelser från plan)
- Finansiell delrapport som innehåller följande:
 1. Programförteckning med budget och utfall, samt egeninsats
 2. Revisionsintyg och revisionsrapport
 3. Organisationens årsredovisning, inklusive balans- och resultaträkning, av vilken framgår status för Sida medlen
 4. Övergripande ekonomisk redovisning av ramanslaget utifrån budgeten, med kommentarer rörande avvikelser.
 5. Redovisning av administrationskostnader
 6. Ej utnyttjade medel
- Uppdaterad vp/budget utifrån överenskomna förändringar. (här bifogas en aktuell verksamhetsplan/budget som omfattar de förändringar som skett sedan ansökan)

Bidragsförmedlande ramorganisation ska också inkomma med:

Kortfattad lägesrapport av bidragshanteringen. Rapporten inkluderar:

- kort allmän beskrivning av organisationens hantering av bidragsgivning
- listor över rapporterade insatser/projekt per land och region
- listor över icke-rapporterade insatser/projekt med förklaring

2 C Rapportering av ettårig överbryggnadsperiod

Efter en ettårig överbryggnadsperiod inkommer organisationen med en kortfattad rapport i huvudsaklig överensstämmelse med mellanårsrapport.

- Kortfattad (1 sida) lägesrapport med nyheter inom organisationen. (Här beskrivs centrala förändringar vad gäller organisationsform, bemanningsfrågor, nya policies etc.)
- Kortfattad lägesrapport (5–6 sidor) om utvecklingsläget inom alla program med fokus på avsevärda avvikelser (Här presenteras inga resultat, utan en kort övergripande bedömning av hur verksamheten utvecklas generellt och i varje program, med fokus på program med stora avvikelser från plan. Organisationen kan inkludera resultat från den ettåriga överbryggnadsperioden i sin kommande treårsrapportering om verksamhetens egen logik talar för det.)
- Finansiell rapport som innehåller följande:
 1. Programförteckning med budget och utfall, samt egeninsats
 2. Revisionsintyg och revisionsrapport
 3. Organisationens årsredovisning, inklusive balans- och resultaträkning, av vilken framgår status för Sida medlen
 4. Övergripande ekonomisk redovisning av ramanslaget utifrån budgeten, med kommentarer rörande avvikelser.
 5. Redovisning av administrationskostnader
 6. Ej utnyttjade medel

Bidragsförmedlande ramorganisation ska också inkomma med:

Kortfattad lägesrapport av bidragshanteringen. Rapporten inkluderar:

- kort allmän beskrivning av organisationens hantering av bidragsgivning
- listor över rapporterade insatser/projekt per land och region
- listor över icke-rapporterade insatser/projekt med förklaring

Bilaga 3

Insatsdokumentation

Ramorganisation ansvarar för att granska och bedöma utvecklingsinsatser. Till grund för denna bedömning ska finnas ett underlag, som vid behov kan infordras av Sida som skall innehålla följande:

- Beskrivning av sökande svensk organisation (i förekommande fall)
- Beskrivning av lokal samarbetspart
- Beskrivning av insatsen inklusive budget

Om organisation:

Beskrivning av sökande svensk organisation

- Organisationens inriktning, syfte och verksamhetsinriktning
- Erfarenhet av utvecklingssamarbete, kapacitet och resurser (personella och ekonomiska)
- Kontaktperson för insatsen

Svensk organisation, som söker Sida-bidrag för första gången, skall dessutom inlämna följande dokument till bidragsförmedlande ramorganisation som skall informeras om eventuella förändringar:

- Stadgar
- Verksamhetsberättelse med reviderat bokslut
- Utdrag ur protokoll som styrker firmatecknare

För att erhålla Sida-bidrag skall organisationen ha fullgjort sina redovisningsåtaganden av eventuella tidigare bidrag från Sida.

Beskrivning av lokal samarbetspart

- Organisationens uppbyggnad, inriktning och syfte samt hur länge den bedrivit verksamhet, samt legal status
- Hur länge den inhemska organisationen har samarbetat med den svenska organisationen och med andra eventuella samarbetspartners.
- Organisationens kapacitet och resurser (personella, ekonomiska och materiella) att genomföra insatsen samt dess relationer till målgruppen.
- Kontaktperson/er för insatsen.

Om verksamhet:

För insatser till stöd för det civila samhället i samarbetsländerna

Insatsbeskrivning med budget

För varje projekt/insats ska ramorganisationen ha en dokumentation med följande innehåll

- Bakgrund/inriktning
- Behovsanalys
- Målanalys
Förväntade resultat med indikatorer utifrån egna mål och hur insatsen bidrar till att stärka det civila samhället och förbättrade villkor för fattiga människor.
- Aktiviteter/arbetsformer
Aktiviteter, resurser och ansvarsfördelningen mellan de olika parterna.
- Målgrupp/deltagare
Sammansättning (kön, ålder, social och ekonomisk ställning etc.), delaktighet i planering, utförande och uppföljning, mäns respektive kvinnors roller.
- Förutsättningar och risker
Risk- och framgångsfaktorer, i relevanta fall konflikt- och miljökonsekvensanalys, och analys av hur insatsen relaterar till hiv och aids
- Uthållighet
Tidplan, bärkraft, plan för utfasning
- Plan för uppföljning, rapportering och utvärdering
- Budget

Mindre insatser och förstudier

- Sökande svensk organisation
- Samarbetsorganisation i insatslandet
- Förhållandet lokal organisation och svensk organisation samt vilka som initierat insatsen
- Bakgrund, behovsanalys, insatsmål med indikatorer, målgrupp, tidsplan, aktiviteter, insatsens bidrag till att stärka det civila samhället, insatsens bidrag till förbättrade villkor för fattiga människor, riskanalys, ansvarsfördelning, uthållighet och specificerad budget.

Praktikanter

För varje praktikantplacering ska följande dokumentation finnas:

- syfte och praktikuppgifter, praktikanttjänstgöringens längd, förberedelseutbildning samt plan uppföljning, liksom för informationsarbete efter hemkomst.
- presentation av samarbetsorganisationen i samarbetslandet, att den har resurser att ta emot praktikanten, handledarens namn och funktion.
- budget, inklusive samarbetsorganisationens eventuella bidrag.

Utbyten

För varje utbyte ska följande dokumentation finnas:

- syfte, gemensam frågeställning, program för utbytet, vilka deltagarna är samt plan för rapportering och uppföljning

- gruppernas tidigare kontakter som styrker att det funnits en relation
- budget för utbytet, inklusive gruppernas egen finansiering

Volontärer

För varje volontärplacering ska, följande dokumentation finnas:

- behovsanalys utförd av den lokala samarbetsorganisationen i samarbete med den svenska organisationen med motivering till att svensk personal anlitas
- syfte, mål, indikatorer för måluppfyllelse, målgrupp och initiativtagare
- riskanalys
- tidsperiod, plan för överlämnande/utfasning

Dessutom ska i dokumentationen finnas:

- beskrivning av svensk organisation, namn på befattningshavare, befattningsbenämning och stationeringsort, insatsnummer om tjänsten är knuten till Sida-stödd insats, underskrifter av samarbetsorganisation och svensk organisation
- arbetsbeskrivning skriven gemensamt av samarbetsorganisationen och den svenska organisationen.
- samarbetsorganisationens godkännande av rekryterad personal med volontärschablon
- presentation av samarbetsorganisationen, som visar dess kapacitet att utnyttja en placerad personals arbetsinsats och där olika parter ansvar tydligt definieras och motiveras.
- plan för rapportering, uppföljning och dokumentation som underlag för en erfarenhetsredovisning.
- budget, där även samarbetsorganisationens bidrag framgår

Insatser inom kommunikationsarbetet i Sverige

För varje insats ska ramorganisationen ha en beskrivning av hur den kopplar till anslagets mål samt en dokumentation med följande innehåll:

- kommunikationsarbetets roll inom organisationen
- insatsens förhållande till organisationens verksamhet och omvärldsanalys
- insatsens plats i det långsiktiga kommunikationsarbetet
- budskap och den bild man vill förmedla
- målgrupper och deras deltagande
- teman, ämnen, land/länder eller regioner
- geografiskt område i Sverige
- arenor för den aktuella informationsinsatsen
- aktiviteter, metoder och tidsplan – för den aktuella insatsen
- mål och förväntade effekter med indikatorer vad gäller kvantitet, kvalitet och genomförandeplan
- plan för utvärdering/uppföljning samt hur erfarenheten tas tillvara
- nätverk, samverkansformer och förväntat antal aktörer i insatsen
- plan för kompetensutveckling som har bäring på programmets genomförande
- budget

- utgifter och eventuella inkomster för alla huvudaktiviteter
- egeninsats, eventuell annan finansiering eller stöd
- bedömning av kostnadseffektivitet
- kontaktperson

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Valhallavägen 199
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-20 88 64
sida@sida.se, www.sida.se